

Gäller för: Västernorrlands kommuner i samverkan 		<h1>Vårdhygienrutin</h1> <h2>Vinterkräksjuka/magsjuka</h2>	
Godkänt av MAS i: Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Sundsvall, Timrå, Ånge och Örnsköldsvik		Skapad av: Hygiensjuksköterskor i samråd med ansvarig hygienläkare i Region Västernorrland	
Fastställt: 151201	Giltigt tom: 231201	Reviderat: 211130	Sida: 1 av 7

Bakgrund

Magsjuka kan orsakas av olika virus som är motståndskraftiga mot flera desinfektionsmedel t.ex. alkohol. Calicivirus, vinterkräksjuka, är den vanligaste orsaken till utbrott av magsjuka på äldreboenden. Smittsamheten är mycket stor och är störst hos personer med symtom. Smittade personer kan sprida smitta upp till två dygn efter att de tillfrisknat, ibland längre. Sjukdomen är självläkande inom några dygn. Immuniteten är kortvarig och återinsjuknanden är ganska vanligt.

Tänk på att andra sjukdomar kan uppvisa samma symtom som magsjuka, t. ex blodförgiftning, hjärtinfarkt, stroke och akut bukåkomma.

Vid diarré och/eller kräkning ska åtgärder omgående vidtas för att minska risken för smittspridning. Kontakta Verksamhetschef, MAS och hygiensjuksköterska vid misstänkt utbrottssituation.

Smittvägar

Smittspridning sker via direkt och indirekt kontakt.

Symtom

Symtom är kräkningar, diarréer, buksmärter, feber och huvudvärk. Inkubationstiden är 1-2 dygn.

Smittfrihet vårdtagare

Magsjuk vårdtagare räknas som smittfri efter två helt symtomfria dygn ibland längre (beroende på individ och situation). Kontrollprov behöver inte tas från symtomfria vårdtagare.

Åtgärder för att bryta smittvägar

Tillämpa alltid basala hygienrutiner. Efter vård av person med misstänkt/konstaterad magsjuka ska händerna tvättas med flytande tvål och vatten samt torkas före handdesinfektion. Utrustning som ska finnas för att följa de basala hygienrutinerna och kunna utföra punktdesinfektion inne hos vårdtagaren:

- Handdesinfektionsmedel
- Tvål och engångshandduk
- Plastförkläde, handskar
- Virkon 1 % eller alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid
- Engångstorkdukar.

Definition av utbrott

Misstanke om utbrott när två eller flera vårdtagare och/eller personal insjuknar inom en enhet.

Information

Efter samråd med enhetschef beslutas om och hur information ska ges till besökare samt om skylt till entrédörr ska sättas upp. Verksamhetschef eller MAS kontaktas vid flera insjuknade vårdtagare och vid

Gäller för: Västernorrlands kommuner i samverkan 		Vårdhygienrutin Vinterkräksjuka/magsjuka	
Fastställt: 151201	Giltigt tom: 231201	Reviderat: 211130	Sida: 2 av 7

utbrottsituation mellan avdelningarna för bedömning av situationen, åtgärder samt eventuellt intagningsstopp.

Exempel på information:

- besökare till magsjuk vårdtagare ska inte besöka andra vårdtagare
- berörd personal, vårdtagare och anhöriga ska informeras om vilka restriktioner som gäller
- när vårdtagare remitteras till vård vid annan enhet ska information om utbrott förmedlas
- vikten av att tvätta händerna med tvål och vatten innan handdesinfektion

Rapportering vid utbrott

Fyll i:

- ”Slutrapport efter magsjukesutbrott” (bil. 1). Kopia till hygiensjuksköterska och MAS.
- ”Registrering av magsjukesutbrott vårdtagare/personal” (bil 2) Kopia till hygiensjuksköterska och MAS.

Provtagning

Provta tidigt i förloppet för att fastställa orsak. Vid utbrott kontaktas HC läkare som fattar beslut om provtagning, ta prov från minst tre vårdtagare. Märk remisser med ”Magsjukesutbrott på avdelning”. I första hand tas prov för norovirus, vid annan misstanke eller om fortsatt utredning behövs tas övrig virologisk analys och eller bakterieodling.

Ta faecesprov för:

- Vid misstanke om förekomst av *Norovirus* ”vinterkräksjukan” se provtagningsanvisning Laboriemedicin Västernorrland, Norovirus, RNA, F-
- För övrig *virologisk analys*: adeno-, rota- astro- och enterovirus används remiss klinisk mikrobiologi Karolinska eller gul konsultremiss och fråga efter virus i faeces. Använd faecesburk utan tillsats, med sked och ytterhylsa, se provtagningsanvisning Laboriemedicin Västernorrland, gastroenterit (GE) virus
- *Bakterier* – allmän faecesodling (salmonella, shigella, campylobacter och yersinia) samt prov för *Clostridium difficile* odling och toxinbestämning. Se provtagningsanvisningar Laboriemedicin Västernorrland

Personal

- Personal med diarré och/eller kräkning eller andra tecken på maginfektion ska vara hemma. Personal som insjuknar på arbetsplatsen ska gå hem.
- Personal kan återgå i tjänst efter ett dygns stabil symtomfrihet men ska inte hantera livsmedel förrän efter två dygn.
- Vid enhet där utbrott av magsjuka förekommer bör personal i görligaste mån inte tjänstgöra på andra vårdenheter samtidigt. Avdela om möjligt ett fåtal medarbetare att vårda den/de vårdtagare som är sjuka (kohortvård).

Relaterad information

Folkhälsomyndigheten, Vinterkräksjuka i vården.

Folkhälsomyndigheten, Sjukdomsinformation

Vårdhandboken

Gäller för: Västernorrlands kommuner i samverkan 		Vårdhygienrutin Vinterkräksjuka/magsjuka	
Fastställt: 151201	Giltigt tom: 231201	Reviderat: 211130	Sida: 3 av 7

Vårdrutin

Basala hygienrutiner ska tillämpas i alla vård- och undersökningssituationer. Vid misstänkt eller konstaterad infektion ska, efter vårdkontakt, händerna tvättas med flytande tvål och vatten samt torkas före handdesinfektion. Extra skyddsutrustning som kan behövas vid risk för stänk mot ansiktet är munskydd IIR med skyddsglasögon eller visir. Begränsa mängden förbrukningsmaterial i rummet. Byt sängkläder dagligen.

Vårdtagare

Informera/hjälp alla att tvätta händerna före måltid/efter toalettbesök. Vårdtagaren ska vistas på rum/lägenhet med egen toalett tills denne bedöms smittfri. Vårdtagare räknas som smittfri efter två helt symptomfria dygn, ibland längre. Betrakta alla som bor i samma rum/lägenhet som smittade. Vårdtagare bör duscha och byta kläder innan vistelse i gemensamma utrymmen. Rummet ska slutstädas.

Besökare

Vid utbrott uppmanas besökare kontakta vårdpersonal innan besök. Besökaren bör enbart besöka sin anhörig. Uppmana besökare att tvätta händerna före och efter besöket.

Måltider

Smittsam vårdtagare serveras samtliga måltider på rummet. Ingen självservering får förekomma. Den magsjuka och dess anhöriga får inte vistas i kök eller ta mat från uppdukat bord, kaffevagn osv. Personal som vårdar magsjuka vårdtagare ska inte sköta mathantering och kök. Porslin och bestick diskas i diskmaskin.

Flergångsmaterial och utrustning

Använd patientbunden utrustning om möjligt.

Flergångsutrustning och hjälpmedel rengörs och desinfekteras mellan vårdtagare

Tvätt

Smutsig tvätt samlas i vårdtagarens lägenhet och tvättas separat i den temperatur plagget tål. Torktumlas eller torkas i torkskåp. Använd engångsplastförkläde och handskar vid hantering av smutsig tvätt. Kraftigt nedsmutsad tvätt kan transporteras i plastpåse, som sedan kasseras, eller i tygsäck som tvättas tillsammans med den nedsmutsade tvätten. Tvätt som skickas tas om hand enligt tvätteriets lokala anvisning.

Avfall

Rumsbunden sopsäck/påse försluts på rummet och hanteras som vanligt avfall.

Gäller för: Västernorrlands kommuner i samverkan 		Vårdhygienrutin Vinterkräksjuka/magsjuka	
Fastställt: 151201	Giltigt tom: 231201	Reviderat: 211130	Sida: 4 av 7

Städning

OBS! Kom ihåg städning av boendets gemensamma lokaler, personalrum, omklädningsrum, trapp och hiss och då även tagytor som ex ledstång, hissknappar och handtag. Rumsbunden städutrustning, ska rengöras och desinfekteras efter användning. Lägg mopp och städdukar i plastpåse på rummet, därefter i tvättmaskin 90°.

Punktdesinfektion: Kräkningar/avföring torkas upp, därefter rengöring och desinfektion av ytan med Virkon 1 %.

Daglig städning: Rengör och desinfektera kontakt/tagytor på säng, sängbord, manöverdosa, hjälpmedel, handtag, handfat, kranar, toalettstol och spolknapp med Virkon 1 %. Noggrann mekanisk rengöring med rengöringsmedel och vatten av övriga ytor.

Slutstädning: Kassera kvarvarande engångsmaterial, även toalettrullen. Städningen sker i två steg:

- 1) Desinfektera alla kontakt/tagytor i lägenhet och i hygienutrymme med Virkon 1 %
- 2) Avsluta med att torka golvet med Virkon 1 %

Gäller för: Västernorrlands kommuner i samverkan 		Vårdhygienrutin Vinterkräksjuka/magsjuka	
Fastställt: 151201	Giltigt tom: 231201	Reviderat: 211130	Sida: 5 av 7

Slutrapport efter magsjukesutbrott

Bilaga 1.

Rapportdatum: Boende:.....
 Enhet:..... Antal platser:.....
 Enhetschef:..... Tel:.....
 Sjuksköterska:..... Tel:.....

Insjuknandedatum första observerade fallet av magsjuka:.....

Hur blev första fallet smittat?.....

Totalt antal insjuknade vårdtagare:..... Under perioden:.....

Antal personal som arbetatAntal insjuknad personal:.....Under perioden:.....

Antal dagar med kohort:..... Antal dagar med intagningsstopp:.....

Vidtagna åtgärder under utbrottet

Tillämpas basala hygienrutiner? Ja Nej

Tillämpades kohortvård*? Dygnet runt Del av dygn Inte alls

Om nej, varför inte?

Kontaktades vårdhygienisk expertis? Ja Nej

Om ja, vem:.....

Ingår vårdhygien i personalens kompetensutveckling? Ja Nej

Planerade åtgärder för att minska risken för utbrott av magsjuka i framtiden:

.....

.....

Övriga reflektioner eller synpunkter

.....

Kopia på slutrapporten skickas till hygiensjuksköterska och MAS

Gäller för: Västernorrlands kommuner i samverkan 		Vårdhygienrutin Vinterkräksjuka/magsjuka	
Fastställt: 151201	Giltigt tom: 231201	Reviderat: 211130	Sida: 7 av 7

Magsjuka!

Kontakta personalen